

Tárgytematika / Course Description

Szülészeti-nőgyógyászati ápoláslélektan

ESNB_EGTM039

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Belics Zorán Péter

Félév / Semester: 2022/23/2

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 1/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A hallgatók ismerjék meg a szülészeti- és nőgyógyászati ellátásban alkalmazott ápoláslélektani alapelveket. Támogassák a várandóst, a szülőnőt és a gyermekágyas anyát az lélektani változások tükrében. Előzetes egészségpszichológiai ismereteikre építve alkalmazzák a kliensvezetési technikákat, nyújtsanak adekvát pszichés támogatást. Ismerjék fel azokat az állapotokat, melyben konziliáriusi segítség és speciális gondozási igény merül fel.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1.hét** A várandósság alatt fellépő lélektani változások jellemzői. A várandós szülésznői támogatása a gondozás során.
- 2.hét** A családközpontú szülészet lélektana. A család kialakulása, az apa szerepe a várandósság alatt és a szülésre való felkészülésben. A szülés pozitív megélésének faktorai.
- 3.hét** A szülés lélektana. A vajúdo támogatása, a félelem-fájdalom-félelem triász. Relaxáció és vajúdokönnyítő technikák. A fájdalom megélése, fájdalomcsillapítás alternatív módszerei.
- 4.hét** A szülőnő támogatása a kitolási szakban. A szülés kísérése, önerő elismerése, biztatás. Felkészítés az újszülöttel való találkozásra. Az anya önrendelkezése és partneri viszony a szülés során.
- 5.hét** Az anya-újszülött korai kötődésének kialakulása, zavartalan kontaktus támogatása a szülőszobán. A gyengéd születés módszerei, az aranyóra jelentősége. Apa-újszülött kontaktus, családi kohézió. Anya-apa születik.
- 6.hét** Az újszülött sikeres anyatejes táplálásának, a szoptatás pozitív megélésének támogatása, neurotranszmitter oxytocin szerepe. A szoptatás során felmerülő szorongás, negatív attitűd oldása. Kötődési zavarok felismerése.
- 7.hét** A koraszülésen átesett anya támogatása, a korai anya-gyermek kontaktus lehetőségei. A kenguru módszer élettani és pszichés hatásai koraszülöttek esetében.
- 8.hét** Személyiségtényezők, stressz, betegség. A kognitív reprezentációk szerepe a beteggé válásban és a gyógyulásban, betegszerep, betegségtudat. Az egészségmagatartás és az attribúciók kapcsolata. A kontroll észlelése és a betegségmagatartás. A stresszel és a betegséggel való megküzdés.
- 9.hét** A fogamzási zavarok hátterében lévő lelki folyamatok a perinatális tudomány legújabb eredményeinek tükrében, transzgenerációs traumák, előző veszteségek, szegényen az

élettörténetben, halálfélelem. Nem kívánt, titkolt várandósságok pszichés háttere.

10.hét A genetikai károsodás, fejlődési rendellenességek közlése a szülőkkel, pszichés támogatás nyújtása. A csecsemő/kisdedkori funkcionális zavarok eredete és gyógyítási lehetőségei a perinatális tudomány és a szülő csecsemő pszichoterápia fényében.

11.hét A szüléshez kapcsolódó érzelmi-hangulati zavarok, a gyermekágyi depresszió pszichés háttere, az anyai kompetencia sérülése, a kontroll elvesztésétől való félelem.

12.hét A női szerep hatásai az egészségmagatartásra. Nőgyógyászati pszichoszomatika, a műtét hatása a testképre, énképre, önértékelésre és identitásra.

13.hét A személyiség és a daganatos betegségek kapcsolatai: a C típusú személyiség példája. A tanult tehetetlenség és reménytelenség szerepe a daganatos betegségek alakulásában. Onkológiai betegek pszichés támogatása, vezetése. Megküzdési stratégiák a krízis oldására. Simonton-módszer a rákkal való megküzdésben, aktív betegszerep kialakítása.

14.hét A veszteség pszichológiája, a gyászreakció. A haldokló beteg és a hozzátartozók lelki támogatása. Magzati veszteségek, művi vetélés pszichés vonzatai. A gyógyító munka nehézségei és megoldásuk. A gyógyító munka veszélye: a kiégés. A kiégés előjele: a „segítő szindróma”. A Bálint-féle elmélet és módszer.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Folyamatos számonkérés, elméleti vizsga.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Általános ápoláslélektan - A beteg/kliensvezetés pszichológiája, Helembai Kornélia, Medicina Kiadó, 2012.

Ajánlott irodalom:

Csabai M.-Molnár P. (2009): Orvosi pszichológia és klinikai egészségpszichológia, Medicina Kiadó, Budapest

E. Phares - T. J. Trull (2004): Klinikai pszichológia, Osiris Kiadó, Budapest

Bagdy E. – Klein S. (2006): Alkalmazott pszichológia. Edge Kft., Budapest

Pálhegyi F. (2004) A gyógypedagógiai pszichológia elméleti problémái. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest